

Opleider, promovenda én werkzaam in tbs-instelling

Yvonne Werkhoven is 17 jaar als mondhygiënist werkzaam en sinds de oprichting van de opleiding betrokken als docent mondzorgkunde aan de Hanzehogeschool Groningen. Naast haar werk heeft Yvonne een deeltijdstudie sociale psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen gevolgd, die ze in februari 2005 heeft afgerond. Onlangs is ze gestart met een promotieonderzoek. Alsof dat nog niet genoeg is werkt ze daarnaast nog eens part-time in de tbs-instelling Dr. S. van Mesdagkliniek als mondhygiënist.

1 **Waarom ben je mondhygiënist geworden?**

Heel eerlijk gezegd, wist ik na de middelbare school niet wat ik wilde gaan studeren. Ik ben als tandartsassistente (onder tussende LOI-cursus volgend) begonnen met werken bij Herman Overmars in Haren. Deze tandarts attendeerde mij op de studie tandheelkunde of mondhygiëne en omdat het beroep mondhygiënist toen nog vrij onbekend was, sprak me dat wel aan. Zodoende...

2 **Waar heb je zoal als mondhygiënist gewerkt?**

Na de opleiding in Utrecht ben ik gaan werken in de parodontologie praktijk in Groningen en wederom in de praktijk in Haren, maar toen dus als mondhygiënist. Ook heb ik nog een blauwe maandag tandheelkundige apparatuur in diverse praktijken gedemonstreerd en elektrische tandenborstels geïntroduceerd in onder meer de Bijenkorf. Op zich was dat wel grappig om te doen, maar toch was het eigenlijk niks voor mij. Daar ik part-time werkte volgde ik allerlei cursussen en deed ik vooral andere leuke dingen naast mijn praktijkwerkzaamheden. Ik heb veel gereisd en ik ben zelfs een keer als 'kerst au-pair' naar Londen geweest. Binnen de opleiding Tandheelkunde & Mondzorgkunde heb ik als stafmedewerker patiënten behandeld op de polikliniek (nu ACMG) en in samenwerking met tandartsen de screening van nieuwe patiënten uitgevoerd. Momenteel ben ik alleen

nog als praktizerend mondhygiënist werkzaam in het forensisch psychiatrisch ziekenhuis, Dr. S. van Mesdagkliniek.

3 **Hoe kwam je in het onderwijs terecht?**

In 1995 startte de opleiding mondhygiëne gezamenlijk met de opleiding tandheelkunde in Groningen. De samenwerking in het onderwijsconcept leek mij een grote uitdaging en omdat ik wist dat er docenten werden geworven, heb ik een open sollicitatiebrief gestuurd. Hoewel ik geen didactische kennis of onderwijservaring had, ben ik met veel enthousiasme en intrinsieke gedrevenheid het grote avontuur aangegaan. Vooral de menselijke aspecten binnen het onderwijs, als bijvoorbeeld omgaan met elkaar, vertrouwensrelaties opbouwen, communicatie

en het motiveren van zowel de studenten als de patiënten hadden mijn interesse. Het werken in de parodontologie heb ik opgegeven voor het onderwijs.

4 **Welke functie(s) vervul je binnen de opleiding in Groningen?**

Momenteel ben ik coördinator stages & internationalisering en onderzoeker. Ongeveer alle functies binnen de opleiding heb ik in de afgelopen 10 jaar vervuld. Ik begon als tutor en in de beginjaren ontwikkelde en coördineerde ik voornamelijk onderwijs. Daarnaast verzorgde ik patiëntcolleges en practica gespreksvoering. Ook doceerde ik op de (pre)kliniek. Ik was stage- en scriptiebegeleider en tot op de dag van vandaag ben ik nog steeds intensief betrokken bij buitenlandse onderwijsactiviteiten (student- en docentuitwisselingen).

5 **Kost het niet veel tijd alle veranderingen in het onderwijs bij te benen?**

Ja, absoluut. En een aantal jaren geleden gaf mijn lichaam (notabene mijn benen?) daadwerkelijk aan dat het allemaal te veel was. Meerdere keren liepen we net voor de studenten uit; het onderwijs van morgen was bij wijze van spreken gisteren ontwikkeld. Maar het blijft een uitdaging en ook nu met de nieuwe ontwikkelingen is het de

kunst om het onderwijs op alle fronten op een adequate manier én naar ieders tevredenheid af te stemmen.

6 **Hoe kwam je in de Dr. S. van Mesdagkliniek terecht?**

Nadat ik in 2002 had vernomen dat de tbs-instelling via de opleiding tandheelkunde een tandarts zocht, heb ik het initiatief genomen om als mondhygiënist het 'teamconcept' verder uit te dragen, en het accent te leggen op de preventie en zelfzorg bij deze patiëntengroep. Natuurlijk vond ik de werksetting ook spannend. Tegelijkertijd was het voor mij een unieke gelegenheid om mijn beroep te combineren met de studie sociale psychologie (nevenrichting klinische psychologie).

7 **Kun je iets meer vertellen over je werk daar?**

Geen dag is hetzelfde en ik blijf me soms verbazen over bepaalde situaties of interacties met de patiënten. Routinehandelingen zijn ondenkbaar en alertheid blijft het toverwoord! De regel in de kliniek is, dat ik de patiënten nooit alleen behandel én dat ik altijd een pieper bij me draag. De delicten veroordeel ik zeker, de personen als mens in principe niet. En zolang ik niet bang ben of me bedreigd voel, kan ik mijn werkzaamheden prima uitvoeren.

De gebitten van de patiënten waren over het algemeen slecht, maar sinds er gestructureerde aandacht voor de mondzorg is, merken we duidelijke verbetering. Er zijn minder pijnklachten en een groot deel van de patiënten is werkelijk gemotiveerd om hun eigen gebit te verzorgen.

8 **Naast je werk een studie sociale psychologie doen, was dat niet zwaar?**

Jazeker, ik heb ook vaak gedacht om te stoppen met de studie. Maar de combinatie van werken en studeren hoort kennelijk bij mij. Ik vond de studie psychologie heel boeiend; ik bleef intrinsiek gemotiveerd en blijbaar heb ik een groot doorzettingsvermogen. Mijn afstudeer-

onderzoek heb ik in de Van Mesdagkliniek gedaan en daardoor werd het allemaal steeds leuker en meer vanzelfsprekend. Bovendien heb ik heel lang een zogenaamd studentikoos leven kunnen aanhouden....

9 **En nu doe je ook nog een promotie-onderzoek?**

Ja, wie had dat nog kunnen bedenken? Ik wist nog niet eens wat ik zou gaan doen, misschien nog wel een opleiding tot directe gedragstherapeut ofzo...totdat een week voor mijn afstuderen, de lector van de Hanzehogeschool mij attendeerde op een subsidiemogelijkheid om als medewerker op het HBO te promoveren. Ik heb in no-time een onderzoekvoorstel over mondgezondheidsgedrag geschreven en ik heb de subsidie toegekend gekregen... Mijn onderzoek betreft feitelijk cross-culturele determinanten van mondgezondheidsgedrag. Inmiddels heb ik een index voor gebitsverzorging ontwikkeld. Daarnaast heb ik relevante voorspelers van dit gedrag gevonden. Voor de

preventie en het initiëren van interventies binnen de mondzorg is het belangrijk om een goede afstemming met verschillende bevolkingsgroepen eerst te onderzoeken, alvorens te realiseren. Door onderzoek te doen in verschillende landen hoop ik meer inzicht te krijgen in wat nodig en passend is voor een adequate voorlichting en instructies met betrekking tot de mondgezondheid. Zodat dat mensen daadwerkelijk het gedrag gaan uitvoeren.

10 **Blijf je je huidige jobs combineren of heb je een andere toekomstbeeld?**

Zolang alle puzzelstukjes in elkaar passen, zie ik geen reden tot verandering. Sterker nog, door de combinatie van mijn functie als coördinator stages & internationalisering en mijn werkzaamheden als onderzoeker, krijg ik de gelegenheid om juist de dingen te blijven doen die ik leuk vind en die het beste bij mij passen. En alles onder het motto "Het komt zoals het komt".

